CZĘŚĆ XXXIX — № 3. ROK 20 — (1849.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, $\frac{14}{26}$ STYCZNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{13}{25}$ STYCZNIA.

Przez Rozkázy dzienne CESARSKIE w Wydziale służby Cywilnej, najłaskawiej mianowani zostali Rzeczywistemi Radzcami Stanu, Radzcy Stanu: Vice-Dyrektor Departamentu Ministerstwa Sprawiedliwości *Topilski;* Pomocnicy Sekretarzy Stanu: *Laube* i mianowany pełniącym obowiązki Sekretarza Stanu w Depart. Spraw Cywilnych i Duchownych *Czernogłazow*, i mianowany Zarządzającym Sprawami Wydziału Sekretarza Państwa.

— Przez Reskrypta CESARSKIE z dnia 6 Grudnia, mianowani kawalerami orderu *Św. Stanisława 1 klassy:* Główny Naczelnik kopalni i fabryk Ałtajskich, i Tomski Cywilny Gubernator Jenerał-major Inżenjerów górniczych *Anosow* i Dyrektor Kancellaryi Komitetu ustanowionego dla zrównoważenia poboru Ziemskich powinności w Cesarstwie Szambelan Rzecz. Radzca Stanu *Wieniewitinow*.

— Panna Alexandra *Alexandrow* najłaskawiej mianowana Frejliną N. CESARZOWEJ.

— N. CESARZ JMć przychylając się do prośby J. C. WYSOKOŚCI XIĘCIA MAXYMILJANA Leuchtenbergskiego, pozwolił poraz ostatni tutejszemu Towarzystwu Nawiedzania ubogich dać na korzyść tegoż Towarzystwa bal z Maskaradą i Allegri, w tygodniu świąt Wielkonocnych, w dniu który będzie na to wyznaczony, za porozumieniem się Towarzystwa z Dyrekcyą Teatrów. Obok tego N. PAN raczył rozkazać: objawić wszystkim Towarzystwom i Zakładom Dobroczynności, iżby na przyszłość nie poważały się nawet prosić o dawanie na ich dochod Maskarad, i że prośby o to przyjmowane nie będą.

O CHOLERZE.

W PETERSBURGU: po 9 Stycznia zostawało chorych 118 — w ciągu doby przybyło 20 — wyzdr. 5 — umarło 5 — po 10 Stycznia pozostało chorych 126.

W ciągu doby przybyło 17 — wyzdr. 9 — umarło 10 — po 11 Stycznia pozostało chorych 124.

W ciągu doby przybyło 19 — wyzdr. 6 — umarło 9 — po 12 Stycznia pozostało chorych 128.

KROLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 18 Stycznia.

Wypis z protokołu Sekretarjatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z BOŻEJ ŁASKI,

MY MIKOŁAJ PIERWSZY

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYJ

KRÓL POLSKI.

i t. d., i t. d., i t. d.,

«Zatwierdzoném przez NAS w dniu 20 Stycznia 1847 r. Zdaniem Rady Państwa oznaczone zostały, w rozwinięciu obowiązujących w Cesarstwie przepisów, kary na osoby prywatne, zajmujące się tajném przygotowywaniem bawełny strzelającej.

Przyznawszy za konieczne postanowienie to zastosować i do Królestwa Polskiego, na przedstawienie Naszego Namiestnika w Królestwie, mieć chcemy:

Art. 1. Osoby przekonane o tajne bez pozwolenia Rządu przygotowywanie materji strzelającej z bawełny lub z innych jakichbądź materjałów, mają podlegać karom, oznaczonym w art. 676 Kodexu Karnego z dnia 12 (24) Marca 1847 roku, za zakazane wyrabianie prochu i innych tego rodzaju artylleryjskich potrzeb.

Art. 2. Dopókąd Rząd nie postanowi o ile i jakiej ilości ma być dozwolone osobom prywatnym, dla ich użytku, wydawanie wspomnionych strzelnych materij, nowo-wynalezionemi sposobami wyrabianych, ma być wzbronione tymże osobom, bez szczególnego na to pozwolenia, materje takowe posiadać lub przechowywać, pod zagrożeniem kary za niedozwolone wyrabianie onych postanowionej.

Art. 3. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego i zamieszczenie onego w Dzienniku Praw, Naszej Radzie Administracyjnej polecamy.»

Dan w Petersburgu, dnia 30 Listopada (12 Grudnia) 1848 roku.

(Podpisano) «*MIKOŁAJ*.»

Przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,
Ignacy *Turkuł*.

—

Najjaśniejszy Pan, na wstawienie się Jego Xiążęcej Mości Namiestnika Królestwa, i przez wzgląd na smutne położenie mieszkańców miasta Dubienki, do którego przywiedzeni zostali skutkiem dwukrotnego pożaru w roku 1847 i 1848, Najmiłościwiej udzielić im raczył jednorazowe wsparcie, w kwocie 1,500 r. sr.

— Rada Administracyjna Królestwa Polskiego. «Zważając, że obecnie ustały przyczyny, które spowodowały zakaz wyprowadzania za granicę do Austryi i Pruss koni i bydła rogatego, decyzjami z dnia 23 Marca (4 Kwietnia) 1848 r. № 20,914 i 5 (17) Kwietnia tegoż roku № 21,114 wyrzeczony, na przedstawienie Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Rada Administracyjna postanowiła:

Art. 1. Wolne wyprowadzanie z kraju za granicę koni i bydła rogatego, za opłatą podług istniejących przepisów, tudzież przeprowadzanie tychże transito przez Królestwo, z dniem 1 (13) Stycznia 1849 roku przywróconém zostaje, obok zachowania urządzeń policyjnych i weterynaryjnych.

Art. 2. Wykonanie niniejszego postanowienia Kommisjom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież Przychodów i Skarbu poleca się.»

—

O korzystnym odbycie na produkta Rossyjskie i Królestwa Polskiego w Austryi.

«Doszły tu wiadomości, że przy teraźniejszym stanie politycznym Węgier, przerwa stosunków handlowych między tym krajem a innemi prowincjami Cesarsko-Austryackiemi, spowodowała w nich, a szczególniej w Wiedniu, niedostatek płodów surowych i produktów, któremi te prowincje zwykle z Węgier były zaopatrywane. — Ceny mięsiwa, łoju i słoniny w Wiedniu, Morawii, a częścią i w Czechach podniosły się już od 20 do 25 procent, i przewidują, że jeszcze i po przywróceniu spokojności w Węgrzech, wysoko utrzymywać się będą, z powodu, że transport produktów, w tym kraju w czasie pory zimowej podlega trudności; wyprowadzanie zatém do Austryi bydła wszelkiego rodzaju, przedstawia korzystne widoki. — Nie złe także widoki obiecuje przywóz do Austryi rzepaku i siemienia lnianego, gdyż liczne tameczne olearnie, doznają trudności w otrzymaniu tych produktów z Węgier; można się także spodziewać odbytu na wosk i miód, któremi prowincye Monarchii Austryackiej zwykle się opatrują z Węgier. Konopie i skóry surowe, mogą tam znaleźć także rychły i korzystny pokup, gdyż użycie tych materjałów jest tam teraz znaczne z powodu ubiorów potrzebnych dla wojska. W dostawie tych wszystkich produktów i płodów, pobliskie Gubernje Cesarstwa i Królestwa Polskiego, mogłyby korzystny mieć udział, zwłaszcza że płody i wyroby z Gubernij Małorossyjskich i Południowych, mogą być prowadzone przez Brody i Czerniejowice, a dla transportów idących od strony północnej z Królestwa Polskiego, czynią ułatwienie drogi żelazne, na których pomienione koszta, przy wysokich cenach wspomnionych powyżej produktów i rychłym odbyciu, z korzyścią nagrodzić się mogą.»

—

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

—

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 13 Stycznia.* Sejm w Kremsier, 11 b. m. przyjął pierwszą część 1 § projektu Praw zasadniczych, która stanowi: «Wszyscy obywatele są równi w obliczu Prawa; Konstytucya i Prawo ustanawia zasady, podług których nabywają się, używają i tracą prawa obywatelstwa. Narod złożony jest z ogółu obywateli.»

— Jedna gazeta twierdzi za pewną, że feldmarszałkowi Radeckiemu nadany będzie tytuł Xięcia Custozza.

— Jeden ze wspólników zbrodni zamordowania Ministra Wojny jen. Latour, prowadzony na śmierć, wydał głównego sprawcę tego morderstwa. Jest to czeladnik kowalski, który natychmiast został aresztowany. Z pojmania tego człowieka Rząd ma nadzieję odkryć wszystkie sprężyny spisku uknowanego tak na zabicie P. Latour, jako i na dalsze następstwa.

— Podług ostatnich nowin z Pesth, zatrzymany tam został znany Doktor Saphir i hrabia Antoni Szapari. Główni wszakże sprawcy buntu Węgierskiego zdołali ratować się ucieczką.

FRANKFURT. Podług gazety pocztowej Wydział Marynarki Władzy Centralnej udał się do Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej, prosząc go o wyznaczenie jednego z kommodorów do kierowania budowaniem flotty Niemieckiej, jakowa prośba została uprzejmia przyjęta.

FRANCYA.

Paryż, 13 Stycznia. Wniosek P. Rateau o rozwiązaniu Zgromadzenia Narodowego i nakazaniu nowych wyborów, wzięty został na uwagę (prise en considération) większością 4 głosów, mianowicie 400 przeciw 396. Wzięcie na uwagę wniosku nie jest jego przyjęciem, albowiem następnie należy wyznaczyć kommisyą która ułoży zdanie sprawy z

wniosku, i dopiero potém Zgromadzenie Narodowe będzie głosowało nad treścią wniesienia.

Gazety stronnictw rozsądnych i umiarkowanych zgadzają się w zdaniu, że mowa Pierwszego Ministra P. Odilon Barrot o wniosku P. Rateau, w której dowodził konieczności tego środka, jest jednym ze wzorów spółczesnego Krasomostwa. P. Barrot jasno dowiódł obecnemu Zgromadzeniu, iż wypełniło swoje posłannictwo, skończyło swój polityczny żywot i dalsze trwanie tego Ciała byłoby tylko uporczywém pssowaniem się przeciw zgonowi, które jedynie przypisane być by mogło osobistemu interesowi Członków, pobierających dzienne wynagrodzenie.

Mowa P. Barrot przerywana była w sposób najnieprzyzwoitszy przez członków Oppozycyi, składających tak zwaną Górę, i Prezes Zgromadzenia musiał pokilkakroć przyzywać ich do porządku.

— Jenerał Pelet posłany został do Turynu w Missyi nadzwyczajnej. Gazety umiarkowane i półurzędowe mówią, że P. Pelet jest jednym z najbardziej zdolnych jenerałów dla dania dobrej porady Rządowi Sardyńskiemu tak na przypadek wojny, jak i dla utrzymania pokoju.

— Donoszą z Tulonu, z dnia 8 Stycznia, że fregaty parowe: *Labrador*, *Chr. Colorub*, *Magellan*, *Montezuma*, *Cacique*, *Infernal*, *Orénoque*, korwetta *Véloce* i aviso 1 klassy *Phare*, *Narval*, *Grégeois*, odebrały rozkaz wyjścia natychmiast na morze. Mały statek parowy *Liamone* miał odpłynąć tegoż dnia.

— Xiążę (Duc) de Noailles obrany został Członkiem Akademii Francuzkiej na miejsce zmarłego P. de Chateaubriand, 25 głosami na 31 głosujących. P. de Balzac miał za sobą 2 głosy.

— Umarł jenerał-porucznik Corbineau, jeden z najznakomitszych wojowników z czasów Cesarstwa.

— W Pałacu zwanym dawniej Elysée Bourbon, a teraz Elysée National, Prezes Rplitej urządził już kaplicę i wziął za kapelana xiędza rodem z Korsyki. Prawie cała służba najbliżej otaczająca Ludwika Napoleona złożona jest z Korsykanów.

— Bliski krewny Prezesa, P. Piotr Bonaparte należy do najbardziej posuniętej oppozycyi i w ostatnich rozprawach nad wnioskiem o rozpuszczeniu Zgromadzenia Narodowego był jednym z tych co najwięcej się temu wnioskowi opierali i przywołany był do porządku przez Prezesa Zgromadzenia.

— W Havre utworzyło się towarzystwo w celu zbierania składek dla posłania wyprawy do tak zwanej Złotej Ziemi w Kalifornii.

— Broszura margrabi d'Arlincourt pod tytułem «*Tak chce Bóg*» (Dieu le veut), w której popiera interes starszej gałęzi Burbonów, wytłumaczona została na języki angielski, włoski, hiszpański i niemiecki i miała już 18 wydań, w których w ogóle przedano 54,000 exemplarzy.

— Poseł w Berlinie P. Emmanuel Arago wziął dymisyą.

— Niepodobna sobie przedstawić ilości listów i prośb które Prezes Rplitej odbiera; obrachowano je na 2,000 dziennie. Czterej ordynanse z pułku strzelców Vincennes (niegdyś Orléans) są zatrudnieni od godziny 9 rannej do 3 po południu, tylko otwieraniem kopert.

— Umarł P. Lemercier, niegdyś Prezydent Rady Starszyzn (des Anciens), w dniu 18 Brumaire, potém Prezes Senatu i Par Francyi. Żył lat 84.

ANGLIJA.

Londyn, 12 Stycznia. Niektóre gazety zapowiadają bliską zmianę Gabinetu.

— Umarł, w wieku lat 72, lord Talbot, niegdyś Vice-Król Irlandski, za Ministerstwa Liverpool. Syn jego, Członek Parlamentu i kapitan okrętu, odziedzicza tytuły i dobra.

— Podług *Morning Chronicle* pragnienie złota Kalifornijskiego, prawdziwa zaraza moralna, wtargnęła już do Anglii. Kilka okrętów najętych jest w portach dla przewiezienia przedsiębierców do nowego El Dorado.

— Donoszą że na przyszłą wiosnę Ludwik-Filipp wyjedzie do Neapolu i że tam, lub w Sycylii osiądzie na stałe mieszkanie.

WŁOCHY.

RZYM. Po Xięciu Corsini drugi Członek Junty P. Camerata usunął się, tak iż pozostał sam tylko Galetti i Junta sama przez się została rozwiązana.

Podług poźniejszych wiadomości z d. 4 Stycznia i Galetti również wyszedł do dymissyi. Toż uczynił Senator i Członkowie Municypalności. Jenerał gwardyi obywatelskiej uciekł z Rzymu a mianowany na jego miejsce poeta Masi, nie został przyjęty przez Legiją. Mówią o niechybnej wojnie domowej i o odpadnieniu niektórych prowincyj od Rzymu; z tych wszystkich powodów nader jest wątpliwa, czyli Zgromadzenie Konstytujące zdoła się utworzyć.

NEAPOL. Gazeta Florentska *Alba* donosi, że armija powstańców Sycylijskich odebrała Milazzo po krwawej bitwie, i odniosła zupełne zwycięztwo w okolicach Messyny. Taż gazeta twierdzi że Sycylijczycy ogłosili swym Królem Lucyana Murata. Wszystkie nowiny gazety *Alba* potrzebują potwierdzenia.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

FRANKFURT, *17 Stycznia.* Przedwczora i wczora Zgromadzenie Narodowe zajmowało się rozprawami nad artykułem 1 projektu prawa o Głowie Rządu czyli Cesarzu Niemieckim.

AUSTRYA. *Wiedeń, 14 Stycznia.* Podług doniesień z Pesth, z dnia 12 b. m. po zajęciu Waitzen magyary nie stawili żadnego oporu i hrabia Wrbna, ze 4 dywizyami udał się w pogoń za szefem węgierskim Gorgey, który po opuszczeniu Pesth, ma jeszcze 60 dział i dowodzi korpusem od 20,000 ludzi. Magyary uciekli z Waitzen w kierunku Erlau.

Lwów, 10 Stycznia. Dla zapewnienia spokojności, Głównodowodzący jenerał Hammerstein, za porozumieniem się

z Gubernatorem Zalewskim, ogłosił za będące w stanie oblężenia Galicyą, Bukowinę i miasto Krakow z okręgiem.

Gazety Ołomunieckie piszą, że Bem we trzy kolumny dąży ku Galicyi i że jen.-major Barko posłany został dla organizowania landsturmu naprzeciw temu wodzowi powstańców. Dwa bataljony piechoty z artyllerą wyszły ze Lwowa na granicę Węgierską 9 b. m. i bezwątpienia jen. hrabia Schlick nieomieszka zé swej strony czynnie działać przeciw Bemowi.

PARYŻ, *14 Stycznia.* Pogłoski o zmianie Ministrów nabierają aoraz więcej podobieństwa do prawdy. Sądzą że złożenie nowego Gabinetu powierzone będzie Panu Billault. — Piszą z Tulonu że tam spodziewają się przybycia Arcybiskupa Paryskiego, który ma się udać do Papieża do Gaety w missyi nadzwyczajnej.

LONDYN, *14 Stycznia.* Podług gazet zwykle świadomych rzeczy, na miejsce zmarłego lorda Auckland, mianowany kędzie lord Clarendon, Vice-Król Irlandyi, Pierwszym Lordem Admiralicyi.

(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)

OGŁOSZENIE LITERACKIE.

(Nadesłano.)

PAMIĘTNIK J. CHŁOPICKIEGO,

z czasów Kampanij Napoleona, spisany z ustnych opowiadań jego,

ozdobiony portretem i winietami Horacego Werneta,

wydany staraniem i kosztem

ROMUALDA PODBERESKIEGO.

Wilno. 1848. Drukiem J. Zawadzkiego. Oto jest treść jego:

1807 — 1808.

Zaciągnienie się do Gwardyi Polsko-Francuzkiej w Warszawie pod komendę Pułkownika Hrabi Krasińskiego. — Pochód pułku Krasińskiego przez Niemcy i Francyą na Półwysep Pirenejski.—Partyzańskie utarczki w Hiszpanii.— Poddanie się miasta Burgos. — Zdobycie wąwozu Samo-Sierra. — Rębacka przygoda. — Tragiczna śmierć wodza Hiszpańskiego Kastanosa. — Wejście do Madrytu. — Wdarcie się wojsk Francuzkich na olbrzymie skały Sierra-Guadaramac. — Wkroczenie do Walladolid. — Potyczki pod Rio-Seco i Bonavente. — Ucieczka Anglików z Hiszpanii.

1809.

Powrót do Francyi. — Koszary *Ecole Militaire-* — Pochod do Niemiec. — Porażka Arcy-Xięcia Karola. — Wejście do Wiednia. — Przejście za Dunaj. — Przecięcie komunikacyi z Wiedniem przez spalenie mostu. — Z cudownym pośpiechem most zbudowany.—Batalje między Aspern i Essling. — Batalja pod Wagram. — Zawieszenie broni w Schönbrun.

1810 — 1811.

Powrót do Francyi. — Pochód do Hiszpanii. — Znakomity wódz Hiszpański Borrego. — Smierć jego. — Trudne i bezkorzystne uwijanie się za Gueryllasami. — Odwrót za Pireneje. — Narodzenie się Króla Rzymskiego.

1812.

Przygotowania do kampanii Rossyjskie. — Pochód na północ. — Pułk Łubieńskiego w Połocku. Utarczka z Rossianami za Połockiem. — Straszliwe rykoszety. — Retyrada z Połocka. — Partyzańskie obróty. — Polecenie dane Chłopickiemu odkrycia przejścia przez Berezynę. — Informacje starego wieśniaka. — Zdanie sprawy przed Jenerałem. — Brygada Jenerała Korbino, przebywa Berezynę. — Badanie poruszeń nieprzyjacielskich. — Cesarz w retyradzie. Mosty przerzucają się na szerokim łożu Berezyny. — Cuiry Kozackie. — Rozwiązane drama. — Posępne i humorystyczne obrazki retyrady. — Żałobny gród Giedymina. — Kowno i Aleksota. — Przybycie do Warszawy.

1813 — 1814.

Zorganizowanie się pułku Łubieńskiego w Kościnie. — Pochód do Saxonii. — Bitwa Lucenska. — Zawieszenie broni. — Pukanie granat kongrewskich pod Kenigsztejnem.— Zwycięstwo Napoleona pod Dreznem. — Klęska pod Kulmem. Jenerał Monmari daje polecenie oficerom Włochowi i Francuzowi przedarcia się przez niedostępną puszczę, i wybadania poruszeń nieprzyjacielskich. — Wycieczka ich bezskuteczna. — Polak przebywa puszczę i śledzi poruszenia nieprzyjacielskie. — Zdanie sprawy. — Krzyż obiecany. — Bitwa pod Lipskiem. — Smierć Xięcia Poniatowskiego. — Powrót do Paryża. — Pogrzeb Xięcia Józefa. — Wcielenie *ósmego* pułku Polsko-Francuzkiego w *siódmy* pod komendę Majora *Juppe.*—Utarczki pod Troa, Leon, Rems, Soisson.— Retyrada. — Niewolnik Rossyjski. — Powrót do kraju.

PRZYPISY.

1) Pojedynek w Bargos. — 2) Uroczystość pamiątki bitwy pod Austerlic obchodzona w Paryżu. — 3) Niegościnny Angulem. — 4) Pojedynek w Tylży i powitanie rodzinnych progów. — 5) Ostatni pojedynek na Cmentarau w Powązkach. — 6) Dwa żałobne epizody z przeprawy Berezyńskiej.

Cena exemplarza z przesyłką rub. sr. 1.

Adressować się w Wilnie na imie samego Wydawcy, *w Redakcyi Rocznika Literackiego, pod Królewskim młynem, w d. D-ra Czarnowskiego, na przeciw Botanicznego ogrodu.*

Позволяется печатать. 13 Января 1849 года. *Ценсоръ И. Срезневскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.